

Opgave 4 De opmars van de robot

Bij deze opgave horen de teksten 4 tot en met 6 en figuur 2 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Deze opgave gaat over de gevolgen van het gebruik van robots en andere machines in de samenleving.

Gebruik tekst 4.

In tekst 4 beschrijft de econoom Richard Freeman een gedachte-experiment over robotisering. In de opzet van dit gedachte-experiment is een sociaalwetenschappelijk paradigma te herkennen.

- 2p 21 Leg uit welk sociaalwetenschappelijk paradigma in het gedachte-experiment te herkennen is. Gebruik in je antwoord:
- twee kenmerken van het gekozen paradigma;
 - informatie uit tekst 4 over ieder kenmerk.
- Noem in je antwoord de naam van het gekozen paradigma.

Gebruik figuur 2.

In figuur 2 is een verschil in de ontwikkeling van het werkgelegenheidsaandeel van routinematige en dat van non-routinematige taken af te lezen.

- 3p 22 a Geef voor dit verschil in ontwikkeling uit figuur 2 een mogelijk gevolg voor verhoudingen tussen werknemers op de arbeidsmarkt.
- b Leg het gevolg uit met gebruik van:
- de toelichting bij figuur 2;
 - het begrip cultureel kapitaal;
 - het kernconcept sociale ongelijkheid.

De mate waarin een nieuwe technologie maatschappelijk zal worden geaccepteerd is van verschillende factoren afhankelijk. Volgens het sociaalconstructivisme-paradigma is dit van andere factoren afhankelijk dan volgens het rationele actor-paradigma.

- 2p 23 Geef voor elk van de twee paradigma's een factor die de mate van acceptatie van nieuwe technologie kan beïnvloeden. Gebruik in je antwoord voor elk paradigma een kenmerk van dat paradigma.

Gebruik tekst 5.

Tekst 5 is een fragment uit het onderzoeksrapport naar robotisering van het Rathenau Instituut. De wijze waarop een samenleving omgaat met robotisering kan per cultuur verschillen. Hofstede onderscheidt verschillende culturele dimensies, zoals onzekerheidsmijding.

- 2p **24** Leg uit dat de dimensie onzekerheidsmijding herkenbaar is in tekst 5. Gebruik in je uitleg:
- lage of hoge onzekerheidsmijding;
 - een voorbeeld uit tekst 5.

Gebruik tekst 5.

Het Rathenau Instituut heeft in opdracht van de Tweede Kamer onderzoek gedaan naar robotisering. In tekst 5 staat een aantal aanbevelingen van het Rathenau Instituut aan de Tweede Kamer voor beleid rondom robotisering.

- 2p **25** Leg uit welke politieke stroming het meest te herkennen is in de aanbevelingen in tekst 5. Gebruik in je uitleg:
- een uitgangspunt van de gekozen stroming;
 - een voorbeeld uit tekst 5.
- Noem in je antwoord de naam van de gekozen stroming.

Gebruik tekst 6.

Het proces van politieke besluitvorming in bijvoorbeeld de Tweede Kamer kan beschreven worden met verschillende modellen. Het systeemmodel onderscheidt verschillende fasen en subfasen in het proces van politieke besluitvorming.

- 2p **26**
- Welke fase uit het systeemmodel is te herkennen bij de politieke besluitvorming in tekst 6?
 - Leg uit welke rol het Rathenau Instituut heeft in dit politieke besluitvormingsproces in tekst 6. Gebruik in je uitleg een subfase binnen de gekozen fase uit het systeemmodel.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.